

1

Goede zomer voor toerisme

Leidschendam – De caféhouders en hotelhouders zijn dit jaar blij. Ze hebben dit jaar veel geld verdiend. Er waren veel toeristen in Nederland.

Er kwamen dit jaar vooral veel Spaanse en Italiaanse toeristen naar Nederland.

Campings

Veel toeristen gingen naar campings. Bij de zee was het net zo druk als vorig jaar.

Hotels

De hotels hadden het minder druk.

Naar de attractieparken kwamen evenveel bezoekers als vorig jaar.

De musea hadden het drukker.

- 1 Waaronom zijn de caféhouders en hotelmensen dit jaar blij?
- 2 Uit welke landen kwamen dit jaar meer toeristen dan vorig jaar?
- 3 Waar was het dit jaar drukker?

Opdracht 2 ~~...~~ Zet in de goede volgorde

- 1 was – erg – druk – het – in Nederland – dit jaar
- 2 de musea – veel toeristen – in Nederland – bezoeken
- 3 tevreden – over deze zomer – de toeristen – zijn

Opdracht 3 Vul het goede woord in

Kies uit de volgende woorden: toerisme, zomer, vakantie, plezier, campings, musea, tevreden

De mensen die in het ... werken, maken lange dagen. Maar dit jaar kunnen ze ... zijn, want deze ... kwamen er veel mensen naar ons land. Op de ... stonden veel tenten. Als je op ... bent, wil je graag ... maken. In de ... was het ook erg druk.

2

Supporter had bom bij zich

Eindhoven – De politie van Eindhoven heeft zaterdagavond een jongen van 21 jaar aangehouden. Hij kwam uit Volendam. Het was aan het begin van de voetbalwedstrijd PSV – VOLENDAM. Hij had een gevaarlijke bom bij zich. De politie onderzocht alle mensen

die het stadion binnengingen. Toen vond ze de bom. Het was een koperen pijp. Er zat kruit in. Bij ontploffing springt de bom in veel stukjes uit elkaar.

De jongen uit Volendam had ook nog een fietsketting en een mes bij zich. Hij zit nu op het politiebureau vast.

- 1 Waar woont de jongen?
- 2 Wat deed de politie met de bezoekers van de voetbalwedstrijd?
- 3 Hoe was de bom gemaakt?
- 4 Had hij alleen een bom bij zich?
- 5 Waar is de jongen nu?

Opdracht 2 ■■■■ Zet in de goede volgorde

- _____
- 1 een mes - zich - had - bij - de jongen
- 2 gebracht - hij - naar het politiebureau - is
- 3 werden - alle bezoekers - onderzocht - door de politie
- 4 een bom - gevonden - gelijk - bij het onderzoek - werd
- 5 in zijn sjaal - verstopt - hij - een fietsketting - nog - ha

3

■ _____
Hoogspringer Tränhardt moet zilver teruggeven

Van onze verslaggever
Boedapest - De Westduitse hoogspringer Carlo Tränhardt moest op het Europees kampioenschap atletiek zijn zilveren medaille teruggeven. Een Roemeen had geprotesteerd want Tränhardt had de baan tijdens de wedstrijd verlaten. En dat is verboden. De jury was het eens met het protest. Tränhardt werd van de twee-

de plaats gezet. Later protesteerden de Westduitsers. Ze wilden wel dat de 2.24 m goed gevonden werd. Want Tränhardt had pas na het springen de baan verlaten. De Westduitsers waren sportief. Zij protesteerden niet tegen de winnaar Sjöberg. Ook Sjöberg had de wedstrijd even verlaten. Hij had 2.39 m gesprongen. Maar hij kon het wereldrecord niet verbeteren. Zijn 2.39 m was wel de beste prestatie van het Europees kampioenschap.

- _____
- 1 Wat moest Carlo Tränhardt doen?
- 2 Waartegen protesteerde de Roemeen?
- 3 Later protesteerden de Duitsers. Waarom?
- 4 Wat besliste de jury toen?
- 5 Hoe hoog sprong Sjöberg?

Opdracht 2 ■■■■ Zet in de goede volgorde

- _____
- 1 erg - hij - meestal - hoog - springt
- 2 waardeert - de goede prestaties van de atleet - het publiek
- 3 is - jammergenoeg - zijn laatste poging - mislukt
- 4 protesteert - de sportman - tijdens de wedstrijd - tegen de slissing
- 5 bereikte - vorig jaar - de hoogste top - hij

1 TEKST

1a Lees de introductie.

Dit is een radio-interview met Petra de Bruin. Petra werkt in de supermarkt van meneer Willems. U hoort de interviewer (een man), en Petra.

1b Luister naar de tekst. Kijk niet in het boek!

interviewer Dames en heren, vandaag in de serie Werk aan de Winkel een gesprek met Petra de Bruin. Zij werkt in een supermarkt. Ik praat met haar over haar werk.

Dag, mevrouw De Bruin, ik wil u graag een paar vr.....

Petra Zegt u maar Petra, hoor!

interviewer Oké. Petra, ik wil je graag een paar vragen stellen over je werk.

Petra Prima.

interviewer Hoe lang werk je al bij deze supermarkt?

Petra Bijna drie jaar.

interviewer Vind je het leuk om hier te werken?

Petra Ja, heel leuk. Het bevalt me prima!

interviewer Wat doe je nou zo de hele dag?

Petra Meestal zit ik achter de kassa, en soms sta ik bij de broodafdeling.

interviewer Ja ja, dus je doet niet elke dag hetzelfde.

Petra Nee, gelukkig niet!

- interviewer Welke andere afdelingen zijn er in de winkel?
 Petra We hebben vier afdelingen: groente en fruit, brood, vlees, en kaas.
 De andere producten kunnen de klanten zelf pakken.
- interviewer Wat doe je bij de broodafdeling?
 Petra Daar verkoop ik brood. Dat vind ik leuk om te doen. Je hebt tijd om een praatje met de klanten te maken, en je kan ze rustig helpen.
 Bij de kassa is het altijd druk. Dat is ook wel leuk want je ziet heel veel klanten. Maar je hebt geen tijd voor een praatje. Je moet heel snel werken.
- interviewer Ik begrijp het. En wat vind je vervelend?
 Petra Nou... om een paar honderd keer per dag te zeggen: "Spaart u zegels?" Dat is vervelend. En soms hebben we ook een moeilijke klant. Iemand komt met een klein probleem, en dan moet ik soms wel vijf minuten met hem of haar praten. De andere klanten moeten dan lang wachten. Dat is ook heel vervelend. Maar verder is het werk wel leuk, hoor!
- intercom Petra, kassa 5 alsjeblieft!
 Petra Oh, ik moet weer aan het werk!
 interviewer Natuurlijk, ga je gang. Bedankt voor dit gesprek.
 Petra Graag gedaan.

1c Oefening bij de tekst
 Vul in.

- 1 Petra de Bruin werkt in _____.
- 2 Ze werkt daar nu _____ jaar.
- 3 Het werk _____ haar prima.
- 4 Meestal zit ze _____.
- 5 Soms staat ze _____.
- 6 De supermarkt heeft vier _____ : groente en fruit, _____, vlees en _____.
- 7 Bij de _____ heeft Petra veel tijd voor de _____.
- 8 Ze kan een _____ met ze maken.
- 9 Bij de _____ heeft ze niet zoveel tijd.
- 10 Daar is het altijd _____ en ze moet heel _____ werken.
- 11 Twee dingen vindt ze _____.
- 12 Ze moet een _____ keer per dag zeggen: "Wilt u zegels?"
- 13 En soms heeft ze een _____ klant.
- 14 Dat kost veel tijd en dan moeten de andere _____ lang _____.
- 15 Maar _____ vindt ze het werk heel leuk.

GEWICHT	
gram	
ons	1 ons = 100 gram
pond	1 pond = 500 gram
	= een halve (½) kilo
kilo	1 kilo = 1000 gram

Een pakje boter weegt 250 gram.
Mag ik drie ons kaas?
Een pond jonge kaas, alstublieft.

Hoeveel weegt dat stuk kaas?
Hoe zwaar mag het zijn?

Een halve kilo.
Anderhalve (1½) kilo graag.

Hoeveel weeg je?
Hoe zwaar ben je?

80 kilo.

In een kledingzaak/in een schoenzaak

VERKOPER	KLANT
Kan ik u helpen? Zoekt u iets speciaals?	Mag ik even rondkijken? Ik zoek (een) _____
Welke maat heeft u?	Ik heb maat _____
Wilt u even passen?	Ja graag. Waar kan ik even passen?

Oefeningen

TAALHULP

1 ●
Kies de goede reactie.

- VERKOPER in een groentewinkel:
Kan ik u helpen?

KLANT
a Ik wou graag een kilo appels.
b Ik zoek een kilo appels.
- VERKOPER in een kledingzaak:
Kan ik u helpen?

KLANT
a Geeft u mij maar een zwarte broek.
b Ik zoek een zwarte broek.
- KLANT bij de kaasafdeling
in een supermarkt:
Mag ik anderhalf pond oude kaas?

VERKOPER
a Wilt u even passen?
b Wilt u even proeven?
- VERKOPER bij de vleeswarenafdeling
in een supermarkt:
Kan ik u helpen?

KLANT
a Ja, ook nog een ons paté graag.
b Mag ik een ons paté?
- Bij de groenteafdeling staan vijf klanten te wachten.
VERKOPER:
a Kan ik u helpen?
b Wie kan ik helpen?

uit: Help! 76

2 TEKST

2a Lees de introductie.

U hoort een gesprek bij de kaasboer: een verkoper en een klant, een vrouw.
Ze koopt kaas en boter.

2b Luister naar de tekst. Kijk niet in het boek!

- verkoper Wie kan ik dan helpen?
 klant Ik ben aan de beurt.
 verkoper Zegt u het maar.
 klant Ik wou graag een stuk jonge kaas.
 verkoper Hoe zwaar mag het zijn?
 klant Anderhalf pond.
 verkoper Wilt u even proeven?
 klant Graag. Mmmm, ja lekker.
 verkoper Mag het iets meer zijn? Zeven ons en 75 gram?
 klant Jawel, hoor.
 verkoper Anders nog iets?
 klant Ja, een pakje boter.
 verkoper De boter is in de aanbieding, want onze zaak bestaat tien jaar.
 klant Bij twee pakjes boter krijgt u het derde pakje gratis.
 klant Nee, dank u wel.
 verkoper Ik wil er geen drie, ik wil er één.
 klant Prima. Anders nog iets?
 verkoper Nee, dank u.
 klant Dat is dan f 13,75 bij elkaar.
 verkoper Heeft u terug van honderd gulden?
 klant Heeft u het niet kleiner?
 verkoper Nee, het spijt me.
 klant Dan krijgt u wel veel kleingeld.
 verkoper Alstublieft, 14, 15, 20, drie van tien, en nog twee van vijftwintig.
 klant Tot ziens.

2c Oefening bij de tekst
Kies het goede antwoord.

1 Hoeveel kaas wil de klant kopen?

- a 500 gram kaas
- b 450 gram kaas
- c 750 gram kaas

2 Hoeveel kaas koopt de klant?

- a 450 gram
- b 750 gram
- c 775 gram

- 3 De winkel bestaat tien jaar.
- Daarom betaal je voor twee pakjes boter, en krijg je er drie.
  - Daarom is de kaas in de aanbieding.
  - Daarom kun je drie pakjes boter gratis krijgen.
- 4 Hoeveel pakjes boter koopt de klant?
- een pakje
  - twee pakjes
  - drie pakjes
- 5 Waarom betaalt de klant met een briefje van honderd?
- De verkoper wil graag een briefje van honderd hebben.
  - De klant wil graag klein geld hebben.
  - De klant heeft alleen een briefje van honderd.

3 TAALHULP

In een winkel

VERKOPER**KLANT**

Wie is er aan de beurt?
Wie kan ik helpen?

Ik.

Zegt u het maar.
Zeg het maar.

Mag ik _____?
_____ alstublieft.
Heeft u ook _____?

Jazeker! Alstublieft.
Nee helaas, die heb ik niet meer.
Nee, sorry, de _____ zijn op.

Mag het iets meer zijn?

Ja hoor.

Anders nog iets?

Ja, ook nog _____, graag.
Nee, dat was het.
Nee, dat is alles.

Betalen

KLANT**VERKOPER**

Hoeveel is het?
Hoeveel is dat bij elkaar?

Dat is dan _____.
Dat is dan _____ bij elkaar.

Heeft u terug van f 100,-?

Ja, hoor. Alstublieft, met _____.
Heeft u het niet kleiner?

3 ●

U kunt veel producten in de supermarkt kopen, maar er zijn ook speciale winkels.

Welk product koopt u in welke winkel?

Gebruik eventueel een woordenboek.

appels	volkorenbrood	een pak melk	appeltaart
bruine schoenen	sandalen	een krop sla	een colbert
een doosje bonbons	eieren	stroopwafels	een roman
een stuk jonge kaas	aspirines	rollade	sokken
een flesje parfum	een T-shirt	karnemelk	een cd
een kilo bananen	een kip	laarzen	cassettes
een woordenboek	ondergoed	druiven	mandarijntjes
een fles rode wijn	runderlapjes	gehakt	een bloes
een kaart van Nederland	sperziebonen	karbonade	citroenen
een half gesneden wit	een fles whisky	krentenbollen	koekjes
een paar sokken	een rok	jenever	een sjaal
een pakje roomboter	shampoo	een zomerjurk	een jurk
gevulde koeken	een hoed	croissants	

WINKEL	PRODUCT	LEVENSMIDDELEN
de bakker/de bakkerij	_____	☐ ja ☐ nee
de slager/de slagerij	_____	☐ ja ☐ nee
de melkboer	_____	☐ ja ☐ nee
de drogist/de drogisterij	_____	☐ ja ☐ nee
de slijter/de slijterij	_____	☐ ja ☐ nee
de groenteboer	_____	☐ ja ☐ nee
de kledingzaak	_____	☐ ja ☐ nee
de schoenenzaak	_____	☐ ja ☐ nee
de boekwinkel	_____	☐ ja ☐ nee
de muziekwinkel	_____	☐ ja ☐ nee

GRAMMATIC

4 ●

Zet in de plural

Voorbeeld: pak

- 1 supern
- 2 vraag
- 3 week
- 4 afdelin
- 5 klant
- 6 collega
- 7 persoon
- 8 meisje
- 9 boodsc
- 10 paprika
appel

5 ●

Wat vervangt *er*?

Voorbeeld: Hoeve

Ik wil *er* twee.

Er = pakjes boter

- 1 Hoeveel
Ik spreek
- 2 Hoeveel
Ik drink
- 3 Hoeveel
Ik heb er

LUISTEREN

8 ●

Personen en situatie

Op de markt, een marktkoopman en een klant (vrouw).

Wat koopt de klant?

	ja	nee
een krop sla	☐	☐
een kilo tomaten	☐	☐
een rode paprika	☐	☐
een gele paprika	☐	☐
een groene paprika	☐	☐
twee groene pepers	☐	☐
een kilo sinaasappels	☐	☐

9 ●

Personen en situatie

Gesprek in een krantenkiosk, verkoper en klant.

VRAGEN

- 1 Wat zoekt de klant?
- 2 Waarom wil de klant geen Nederlandse krant?
- 3 Hoe vaak krijgt de verkoper buitenlandse kranten.
- 4 Hoeveel kranten koopt de klant?

10 ●●

Personen en situatie

Gesprek in een schoenzaak, verkoopster en klant.

Lees de vragen. Luister dan naar de tekst.

Probeer alle vragen te beantwoorden. Luister dan nog een keer naar de tekst.

Welke vraag/vragen kunt u niet beantwoorden? Waarom niet?

Welke maat schoenen zoekt de klant?	41 / 42
Hoeveel paar schoenen past de klant?	1 / 2
Hoeveel kosten de grijze schoenen?	f 35 / f 45
Zijn de schoenen goed?	ja / nee
Waarom zijn ze in de aanbieding?	Ze zijn niet zo mooi. Het is het laatste paar.
Wanneer komt de klant terug?	Volgende week. De volgende dag.

2 Een hele waslijst

U gaat boodschappen doen voor de buurvrouw. Ze heeft u een briefje gegeven met de dingen die ze nodig heeft; maar wát voor een briefje!

Alles staat door elkaar:

tandpasta	melk	koeken
sokken	uien	krant
tulpen	aardappelen	vaas
nieuwe haring	soepvlees	yoghurt
borduurgaren	zeep	tomaten
achterham	rookvlees	druiven
lamp van 60 watt	shampoo	stekker
spijkers	Kaaps viooltje	ijzerdraad
appelflappen	speculaas	sjaal
hemd	kabeljauw	breiwol
kaas	tijdschrift	bonbons
prei	brood	biefstukje

Wat haalt u bij de:

1 bakker

---

2 slager

---

3 ijzerhandel

---

4 elektricien

---

5 boekhandel

---

6 melkman

---

7 wolwinkel

---

8 groenteman

---

9 drogist

---

10 bloemist

---

11 kledingzaak

---

12 viswinkel

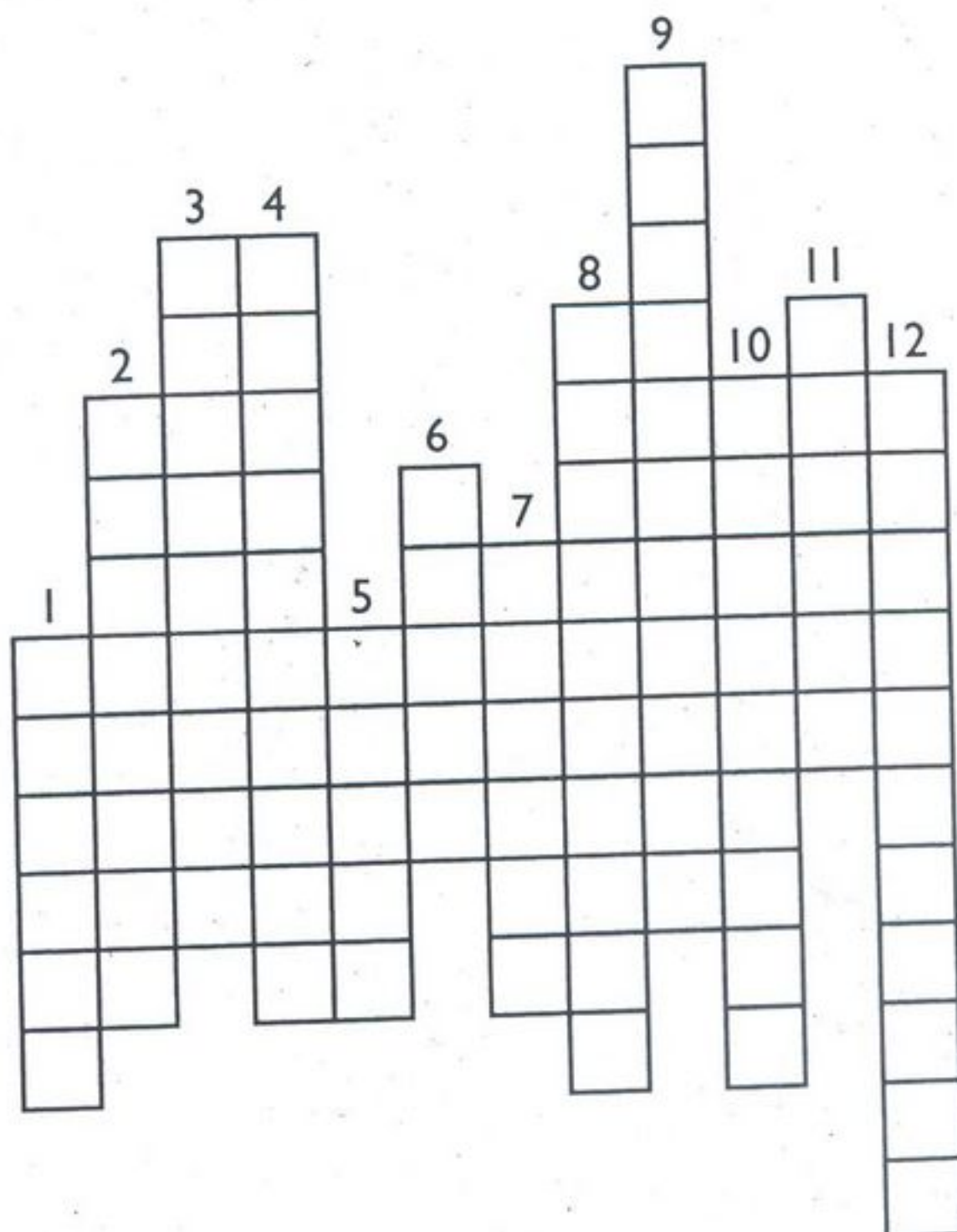

---

4 Beroepenpuzzel

Welk beroep oefen ik uit? U vindt de oplossing als u de puzzel invult.

Ik ben _____

- 1 iemand die vist
- 2 handelaar in bloemen
- 3 iemand die foto's maakt
- 4 iemand die programma's aankondigt (vrouw)
- 5 iemand die schepen veilig de haven binnenbrengt
- 6 ordebewaker
- 7 iemand die les geeft
- 8 iemand die lekkages repareert
- 9 winkeljuffrouw
- 10 overheidsdienaar
- 11 iemand die brood bakt
- 12 iemand die aan de deur klopt als je iets niet betaald hebt.

7 ●

Zet in de goede volgorde.

Begin met het woord met de hoofdletter.

Voorbeeld: je / Hoe lang / in Nederland / woon?

Hoe lang woon je in Nederland?

1. zaterdag / Ik / een pilsje / om / te drinken / naar een café / ga.
2. om / te kopen / fruit / Wij / gaan / naar de markt.
3. Gaan / mee naar de film / jullie?
4. jullie / gaan / Waar / vanavond / naar toe?
5. iets / Mogen / wij / u / storen / om / te vragen?
6. De leraar / praten / met de studenten / wil.
7. naar het station / om / te gaan / ik / Welke bus / nemen / moet?
8. hier / geen koffie / drinken / Jullie / mogen.
9. we / gaan drinken / Zullen / straks / een pilsje?
10. meer informatie / Wie / geven / ons / kan?

uit help

82

WONEN

Saskia is tweeëntwintig jaar. Zij woont in Houten bij haar ouders. Zij heeft daar een mooie kamer maar zoals veel studenten in Nederland wil zij liever zelfstandig wonen. Daarom zoekt zij een kamer in Utrecht. Daar studeert zij. Als zij verhuist, krijgt Remco de kamer van Saskia. Hij heeft ook wel een mooie kamer, maar die is kleiner dan de hare.

Je kunt een kamer zoeken via een advertentie in een krant of via een kamerbureau.

Vaak wonen studenten of jongeren samen in een huis of een flat. Zij hebben daar ieder een kamer en zij delen de keuken, badkamer en w.c.

1b Opdracht

Saskia kijkt in de krant. Op welke advertentie kan zij reageren?

Kamer of etage aangeboden

A

Schrijf je in bij de SSH (Stichting Studentenhuusvesting) voor een kamer in een studentenflat of studentenhuis. Kamers in Utrecht en Zeist, huur vanaf f 350,- tot f 500,-. Wachtijd 2 jaar.

Voor inschrijfformulier, bel 030-242 44 34

B

Per direct te huur diverse kamers in Amsterdam Centrum en Amsterdam Zuid. Huurprijzen tussen f 400,- en f 700,-.

Schrijf u in bij kamerbureau 'Woongenot', Keizersgracht 340 te Amsterdam, tel. 020-366 56 45. Inschrijfgeld f 150,-.

C

Jouw kamer te klein? De mijne is in Utrecht, vlakbij centrum, kamer (4 bij 4 m) inclusief gebruik woonkamer (4 bij 7 m), keuken en badkamer met douche en toilet. Magnetron en wasmachine aanwezig. f 390,- incl. gas, water, licht. Ik zoek een goedkopere kamer in Utrecht. Ruilen tegen de jouwe? Bel 030 - 238 38 55

D

Aangeboden. Ruime etage in het noorden van Rotterdam. Grote woonkamer, 1 grote en 1 kleine slaapkamer, keuken, douche, toilet. Balkon op het zuiden. Geen studenten! Huur: f 800,- inclusief.

Bel 010-354 65 78 en vraag naar dhr Smit.

E

Per 1 mei te huur aangeboden: 2 kamers, alleen voor meisjes, in studentenhuis in Nijmegen. Huur f 400,- (20m²) en f 300,- (12m²). Inclusief gas, water, electra. Exclusief telefoon. Bel 024-493 32 21 en vraag naar Marjolein.

F

Flat te huur in Utrecht centrum, met woonkamer (30 m²), 3 slaapkamers, open keuken, badkamer met douche en toilet, en groot balkon. Huur f 1250,- incl. water en verwarming, excl. gas en licht. Bel mevr. Van Galen (tussen 20 en 22 uur), tel. 030-233 46 41

1c Waar of niet waar?

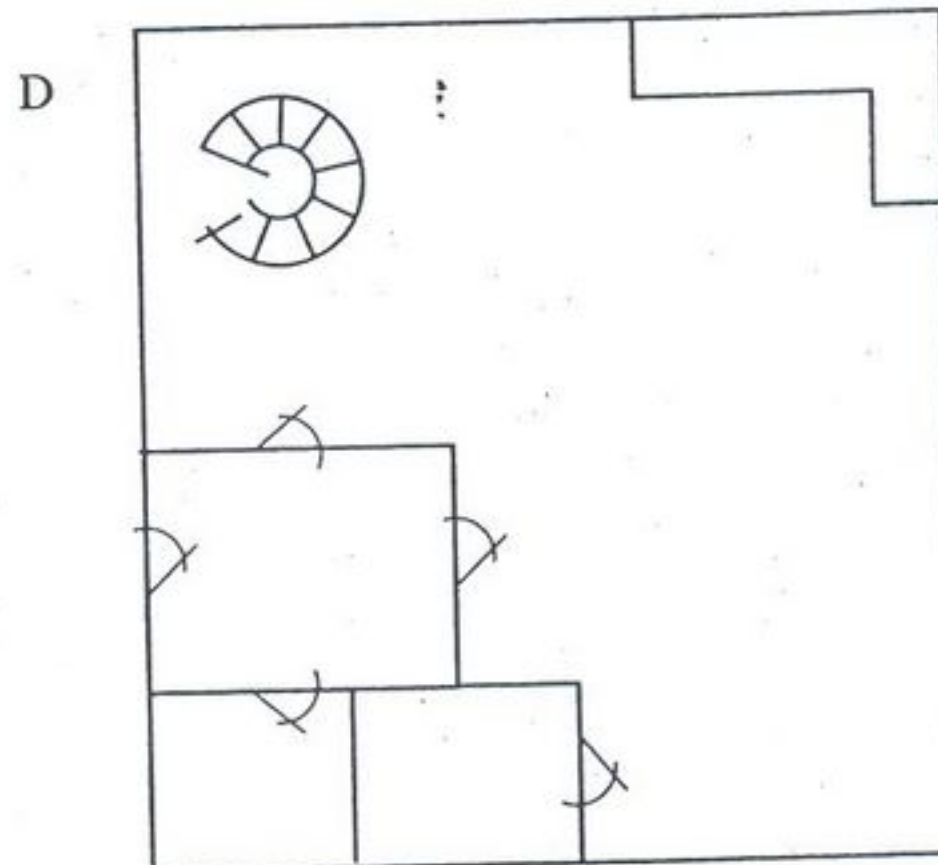
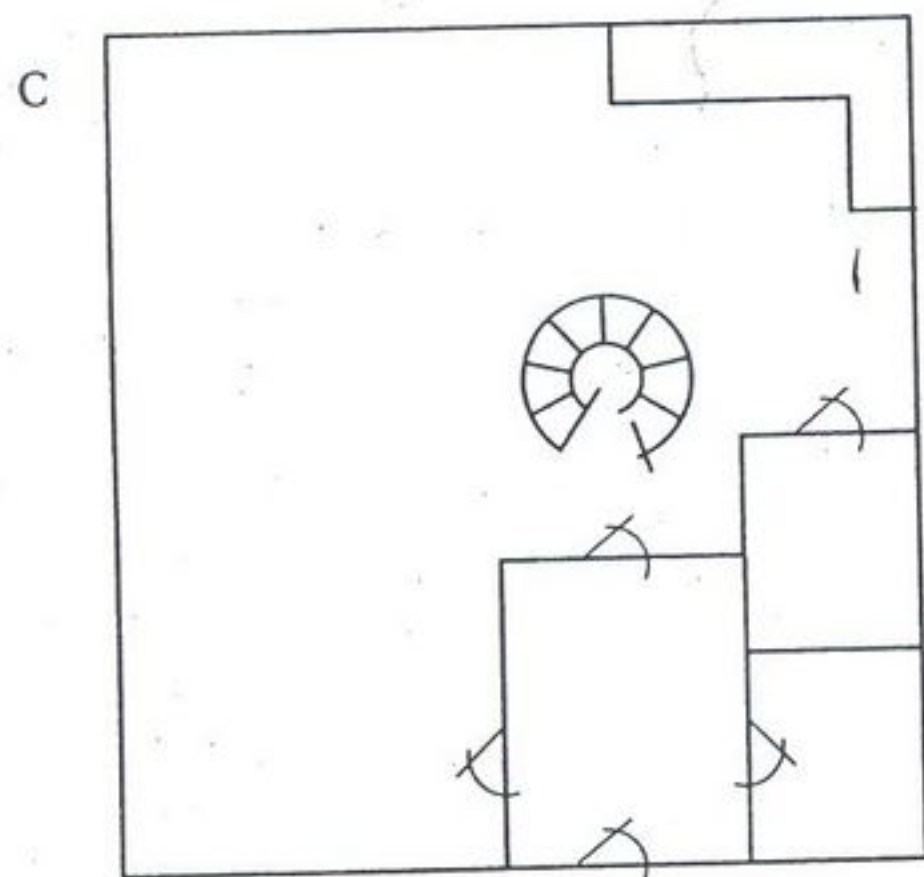
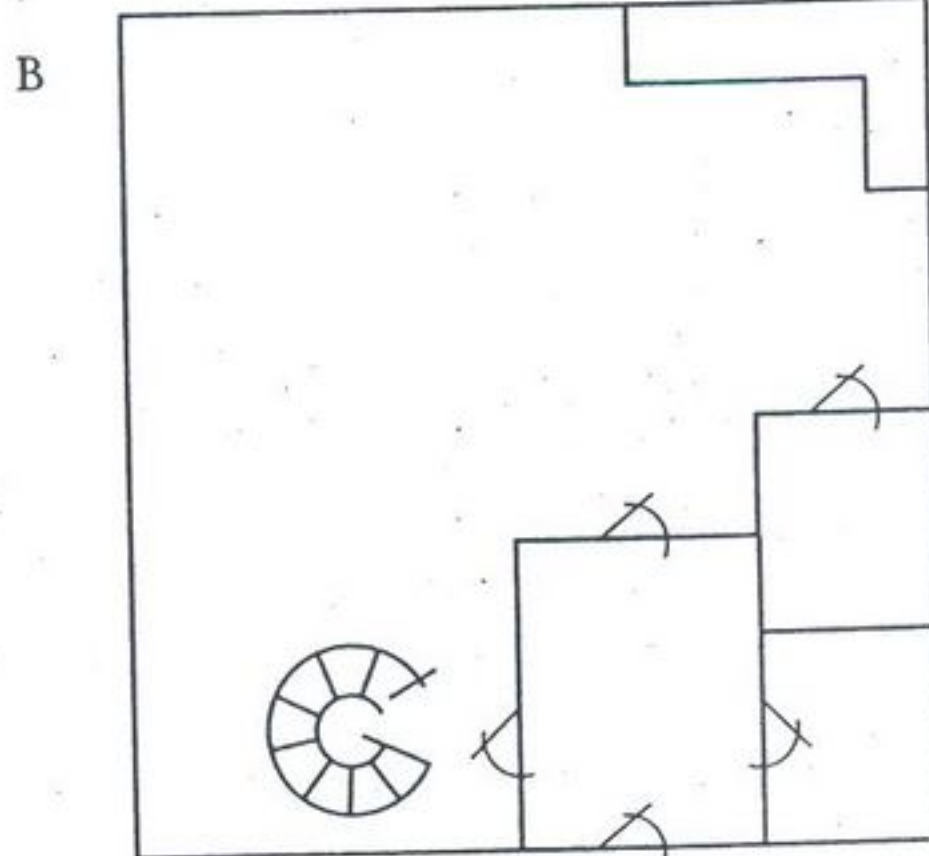
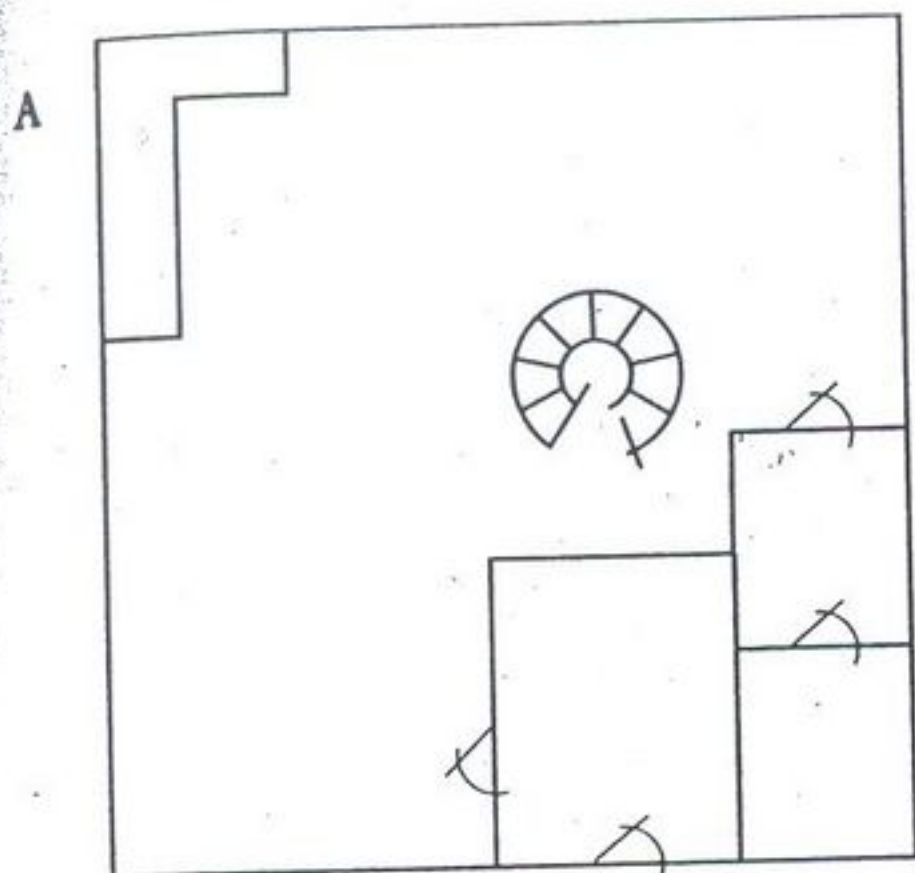
	waar	niet waar
1 A Bij de SSH kun je per direct een kamer huren in Utrecht of Zeist.	☐	☐
2 B Bij kamerbureau 'Woongenot' kun je snel een kamer krijgen, maar je moet eerst f 150,- aan het kamerbureau betalen.	☐	☐
3 C Voor gas, water en licht hoef je niet extra te betalen.	☐	☐
4 D De etage ligt in het zuiden van de stad.	☐	☐
5 E Marjolein zoekt een kamer in een studentenhuis voor meisjes in Nijmegen.	☐	☐
6 F De totale kosten per maand zullen meer zijn dan f 1250,-	☐	☐

13 ●●

Personen en situatie

Twee mensen hebben een nieuw huis gekocht. Ze hebben een plattegrond van het huis. Ze zijn bij vrienden en laten de plattegrond zien. Kies de juiste plattegrond.

14 ●●

Personen en situatie

Kees (de 'ik' in de dialoog) gaat naar een woningbureau. Hij spreekt met een medewerker van het woningbureau. Luister eerst heel goed naar de tekst, maak daarna de volgende zinnen af.

Kees wil zich bij een woningbureau laten inschrijven, maar :

Eerst moet hij naar _____.

De vrouw vraagt of hij in de gemeente _____.

Kees gaat weer naar het woningbureau.

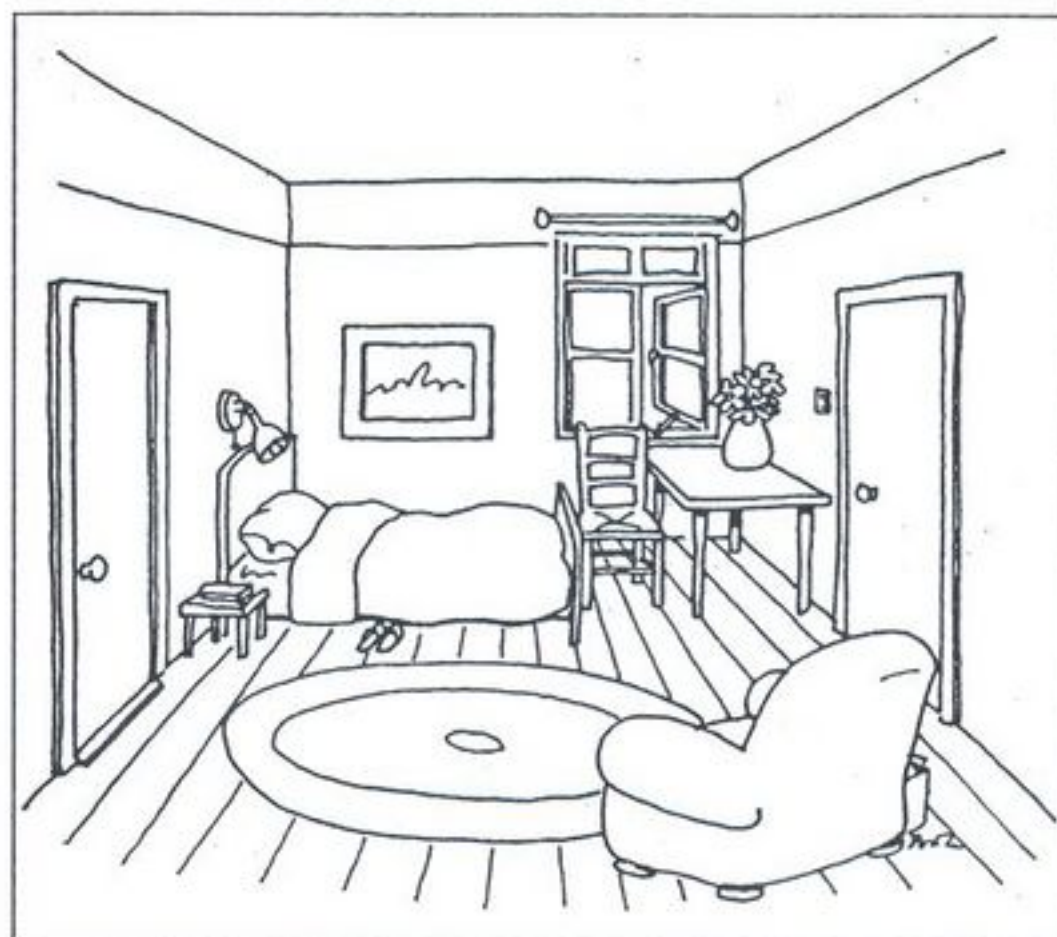
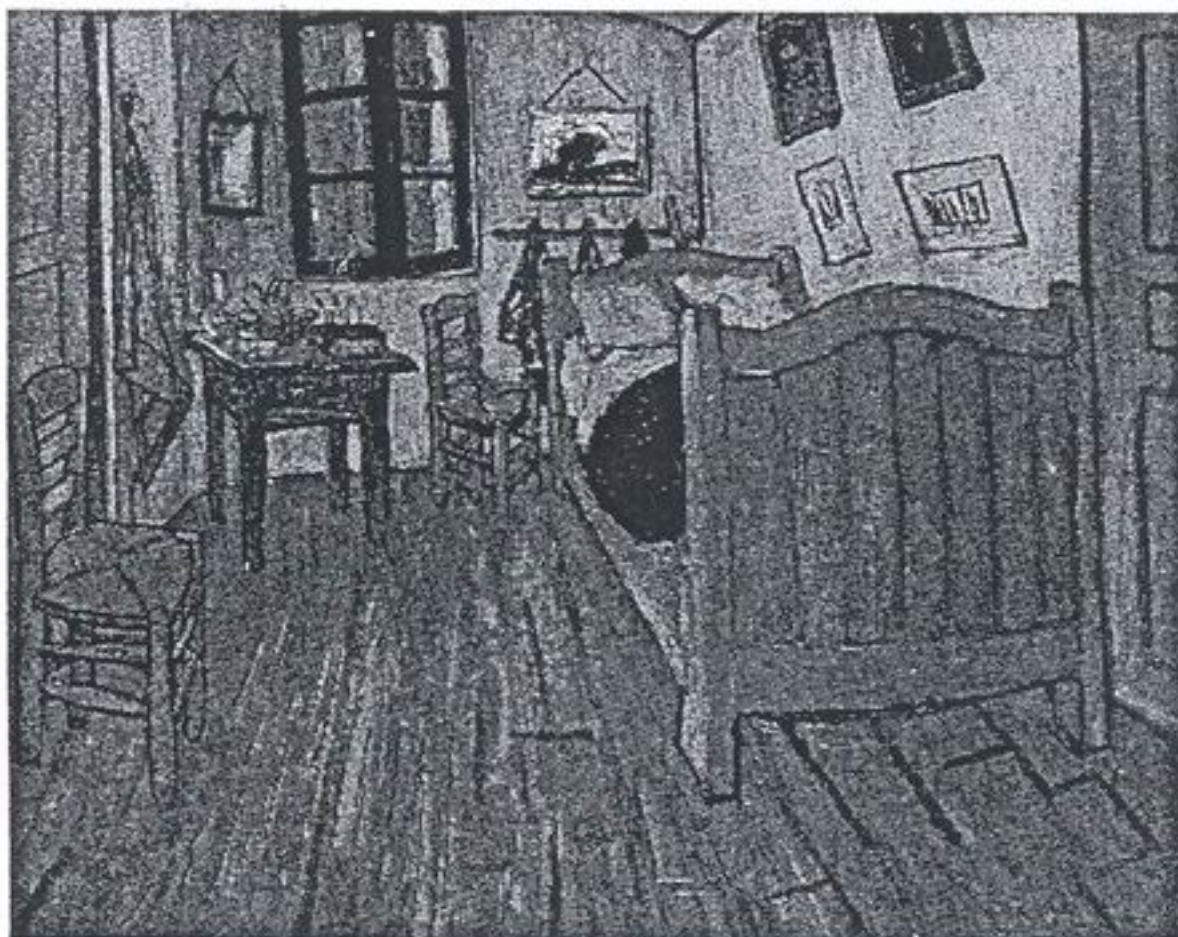
Toch kan Kees zich nog niet bij de woningbureau laten inschrijven want hij heeft geen _____.

SCHRIJVEN

23 ●

Lees de beschrijving van de kamer links, geef daarna een beschrijving van de kamer rechts.

- 1 Dit is een kamer.
- 2 *In* de kamer staat een bed.
- 3 Het bed staat *tegen* de muur.
- 4 *Naast* het bed staat een stoel.
- 5 De stoel staat *onder* het raam.
- 6 Het raam is/staat open.
- 7 *In* de kamer staan twee stoelen.
- 8 Een stoel *naast* het bed, en een stoel *bij* de deur.
- 9 *In* de hoek van de kamer staat een tafel.
- 10 De kamer heeft twee deuren.
- 11 Een deur *bij* het bed, en een deur *bij* de stoel.

24 ●

Gebruik *moeten*, *willen*, *kunnen*, *mogen*, *gaan* als auxiliair. Denk aan inversie.

Voorbeeld:

Dit is onze klas. Wat doe je hier?

Hier (*Nederlands leren*).

Hier *kun* je *Nederlands leren*.

Waarom gaan die mensen naar het hotel?

Ze zijn heel moe en daar (*slapen*).

Daar *willen* zij *lekker slapen*.

Oefening 1   **Zet het volgende tekstje in het presens.**

Leswagen met bejaarde leerling 'op hol'.

Een rijinstructeur uit Utrecht gaf les aan een bejaarde leerling. Na de les wilde de instructeur de bejaarde helpen met uitstappen. Op dat moment ging de auto tegen de wil van de onervaren leerling rijden. De leerling kon de auto niet stoppen. De instructeur rende achter de auto aan en riep allerlei adviezen. De leerling verstond hem echter niet omdat hij een beetje doof was. De auto reed in de richting van een man die rustig op een bankje in de zon zat. Deze man begreep gelukkig wat er gebeurde en sprong snel op. De auto botste tegen het bankje en kwam tot stilstand. De instructeur liep naar de auto. Op het moment dat hij hijgend bij de auto aankwam, gooide de leerling het portier open. Daardoor kreeg de instructeur een klap tegen zijn hoofd. De leerling was heel erg geschrokken en zei: 'Ik kon echt niets doen. U zat niet naast mij in de auto en de adviezen die u riep, verstond ik helemaal niet!' De instructeur moest met zijn gewonde hoofd naar het ziekenhuis. De leerling mankeerde niets.

Uit: *Help 3*

Oefening 2   **Spelling van de werkwoorden**

Vul de juiste vorm van de onvoltooid tegenwoordige tijd (presens) van het werkwoord in.

1. Die automobilist _____ (bevinden) zich in een moeilijke situatie.
2. De opstandelingen _____ (vermoorden) de generaal.
3. Mijn vriend _____ (schrijven) na iedere vakantie een reisverhaal voor een tijdschrift.
4. Als je dat _____ (lezen) krijg je meteen zin om op reis te gaan.
5. Die man _____ (rijden) altijd veel te hard op de snelweg.
6. _____ (weten) jij of hij vanavond nog _____ (langskomen).
7. Ik _____ (moeten) straks een uurtje weg. _____ (beantwoorden) jij de telefoon dan even?
8. De jongens _____ (springen) zonder aarzeling het koude water in.
9. De reiziger _____ (beloven) dat hij de afgesproken prijs zo snel mogelijk _____ (betalen).
10. Zij _____ (beleven) vaak vreemde avonturen als ze op reis _____ (gaan) naar verre landen.

Oefening 3 Zet de volgende zinnestjes in het imperfectum en het perfectum.

Voorbeeld: *Hij doet dat*   *Hij deed dat*   *Hij heeft dat gedaan.*

1. Ik fluit.
2. Wij gaan naar Amsterdam.
3. Wij lezen een boek.
4. Jullie lopen door de stad.
5. Hij weet het niet.
- ~~6. Hij valt op.~~
7. De sopraan zingt heel mooi.
8. De trein vertrekt op tijd.
9. De jongen zwemt 1 kilometer.
10. Hij verliest zijn geld.
11. Wij vergeten ons boek.
12. De vogel vliegt door de lucht.
13. Het glas breekt.
14. De hond bijt mij.
15. Zij draagt een broek.
16. Ik eet een broodje.
17. Zij drinken teveel.
18. Hij slaat zijn vrouw.
19. Ik zoek mijn boek.
- ~~20. De dokter schrijft mij pillen voor.~~
21. Hij duikt in het water.
22. Zij ligt op bed.
23. Ik geniet van de zon.
24. Marjan spreekt Turks.
25. Hij krijgt een cadeau.

uit Nederlands in
hoofdzinnen

Zet onderstaande zinnen in de onvoltooid verleden tijd en in de voltooid tegenwoordige tijd.

voorbeeld:

Ik kijk naar de film   ik keek naar de film   Ik heb naar de film gekeken

1. De eend zwemt in de vijver.
2. Jullie eten een broodje.
3. Het vliegtuig vliegt naar Napels.
4. Ik zit op een stoel.
5. Wij lopen de hele dag.
6. De kinderen zoeken paaseieren.
7. Hij zwemt in zee.
8. Ik spreek Fins.
9. Anna houdt van Paolo.
10. Ze drinkt een biertje.
11. Ze genieten van de vakantie.
12. De vogel fluit in de boom.
13. Jullie hangen de was buiten.
14. Ik ga naar de bibliotheek.
15. De man slaat de hond.
16. De ober brengt de koffie.
17. Wij vergeten altijd haar verjaardag.
18. Je eet te snel.
19. Ik denk vaak aan je.
20. De meisjes springen in het water.

Oefening 1 Vul in: *liggen, leggen, zitten, zetten, staan, bestaan*

1. Die bal _____ in de kast.
2. _____ jij even de kaas in de koelkast?
3. Er _____ niet op dat bord hoeveel kilometer het nog is naar Granada.
4. Er _____ maar weinig mensen die $1.765.987 \times 2.456.321$ snel kunnen uitrekenen.
5. Er _____ twee fietsen tegen de muur.
6. Er _____ een vlek op mijn trui.
7. Ik _____ een kopje koffie.
8. Er _____ te weinig zout in het eten.
9. Je _____ erg goed op die foto.
10. Die stad _____ aan de voet van de Alpen.
11. Het eten _____ al op tafel.
12. Toen hij thuis kwam, _____ er een brief op zijn bureau.
13. Vorig jaar _____ onze kip altijd twee eieren per dag. Tegenwoordig zie ik er slechts één _____.
14. Er _____ in de krant dat Beatrix haar baan wil opzeggen.
15. Hoeveel geld _____ er nog op je giro?
16. Hoeveel geld _____ er nog in je portemonnee?

Oefening 2 Vul in: *lijken, schijnen of blijken*

1. Jan _____ erg op zijn oudste broer.
2. Ik ken die dokter niet zelf maar hij _____ erg goed te zijn. Iedereen zegt het.
3. Ze _____ hier in de buurt een nieuw NS-station te gaan bouwen.
4. Gisteren was ik mijn portemonnee kwijt. Ik heb de hele dag gezocht. Vanmorgen _____ hij gewoon in mijn jaszak te zitten. Stom hè?
5. Mensen _____ na hun vijftiengste hun taalgebruik niet meer te veranderen.
6. Op televisie _____ een heleboel dingen mooier dan ze in werkelijkheid zijn.
7. Ik dacht dat Spaans heel moeilijk was maar in de praktijk _____ dat erg mee te vallen.

8. Uit onderzoek is _____ dat apen ook een soort taalgevoel hebben.
9. Het is de hele week mooi weer geweest maar nu _____ er toch echt een einde aan te komen: de lucht wordt bewolker en de wind wordt steeds kouder en harder.
10. Jouw nieuwe buurmeisje _____ de zus te zijn van een collega van mij.
11. Het _____ me heel leuk om een jaar in het buitenland te studeren.
12. We hebben in Nederland lang moeten wachten op die nieuwe Italiaanse speelfilm maar nu _____ hij eindelijk in de bioscoop te komen. Ik las tenminste iets in de krant maar precies weet ik het ook niet.
13. Als je naar buiten kijkt, _____ het heel rustig op straat maar als je buiten bent, wordt je bijna gek van het lawaai van dat café verderop in de straat.
14. Dat restaurant _____ heel duur maar je kunt er ook een goedkopere dagschotel krijgen.
15. Die arme mevrouw die bij ons in de straat woont, _____ volgens mijn buurman een paar miljoen op de bank te hebben.

Oefening 3 Vul in de onderstaande zinnen een woord of woordencombinatie uit het rijtje hieronder in. Elk woord komt een keer voor.

geen - nauwelijks - nergens - niet - niets - nog maar - nog nooit - pas - weinig - zelden -

1. Ik ben _____ in China geweest.
2. Er zijn maar _____ mensen die weten waar Stavoren ligt.
3. Ik kan mijn portemonnee _____ vinden.
4. Hij is _____ twaalf jaar maar hij spreekt al vier talen.
5. Het centrum van Amsterdam heeft _____ één ziekenhuis, terwijl er vroeger vijf waren.
6. Ik had het vandaag erg druk; ik had _____ tijd om te eten.
7. Ik ga eigenlijk _____ uit, maar als ik uit ga, dan ga ik ook tot zes uur 's ochtends uit.
8. Dit weekend heb ik _____ gedaan: alleen maar op de bank gezeten en een beetje tv gekeken.
9. Ik heb _____ zin om op te staan.
10. Je bent _____ goed bij je hoofd!

uit: Nederlands in Beveling

Oefening 74. Probeer in deze zinnen het woordje 'er' op de juiste plaats te zetten.

1. Het lijkt of regen komt.
2. Toen we slapen werd gebeld.
3. Hij zegt dat veel leerlingen zijn.
4. Je mag deze fiets wel lenen; ik heb twee.
5. Ik ben in Marokko geboren, maar ik woon niet meer.
6. Wie stond naast je?
7. De t.v. doet het niet; heb jij verstand van?
8. Ik belde mijn vriend op, maar hij was niet.
9. Wij hebben een mooie tuin; staan veel bloemen in.
10. De bank was pas geverfd toen de vrouw op ging zitten.

Oefening 75. Zet het woordje 'er' op de juiste plaats (niet in alle zinnen moet 'er' staan!).

1. "Mahmud, kijk eens naar deze doos! Weet je wat in zit?"
2. Zit een draagbare radio in. Wil je hem zien?
3. Ik heb niet veel voor betaald: 100 gulden maar!
4. Wil je naar luisteren?
5. Zal ik een zender opzoeken? Zijn veel.
6. Hier is Hilversum 3. Zullen we daar naar luisteren?
7. Dit is een fantastische radio! Heb jij ook één?
8. Nee? Dan moet je ook één kopen!
9. O, is je spaarpot leeg; zit niets meer in?
10. Jammer, dan moet je maar snel gaan sparen!"

Oefening 76. Zet het woordje 'er' op de juiste plaats.

1. Dat is een groot probleem; ik heb geen oplossing voor.
2. Waar is de krant van vandaag? De kat zit op.
3. Ik ben klaar met mijn werk; het zit op.
4. Hij heeft een gat in zijn sok; zijn teen steekt door.
5. Hoeveel kwartjes heb je nog? Ik heb nog drie.
6. Hoeveel mensen heb je uitgenodigd? Ik heb tien gevraagd.
7. Wordt gebeld; zal ik even gaan kijken?
8. Wat is gebeurd? Ik zie zoveel mensen.
9. Kom je even; is telefoon voor je.
10. Lopen veel mensen op straat; is feest.

Vit-Plus Needer-
Isnoes

Hoofdstuk 16

Werkwoorden met 'te'

Hij staat *te wachten*.
 Zij loopt *te zingen*.
 Hij vergeet *te betalen*.
 Het begint *te regenen*.
 Wij liggen *te rusten*.

Na een aantal werkwoorden kan een tweede werkwoord met 'te' ervoor volgen.
 Dit werkwoord met 'te' staat altijd *achteraan* in de zin:

Hij *staat* buiten in de regen *te wachten*.
 Zij *loopt* van plezier *te zingen*.
 Hij *vergeet* zijn boodschappen *te betalen*.
 Het *begint* ineens hard *te regenen*.
 Wij *liggen* op het gras *te rusten*.

Als het een scheidbaar werkwoord is, staat 'te' ertussen:

De agent *vraagt* ons *door te lopen*.
 Hij *staat* de borden *af te wassen*.
 Mila *probeert* haar vriendin *op te bellen*.

Bij de volgende werkwoorden kan een tweede werkwoord met 'te' komen
 (dus het is niet altijd zo!):

zitten	Maroesja zit appels te schillen.
staan	Vader staat naar de televisie te kijken.
liggen	John ligt naar de radio te luisteren.
lopen	Moeder loopt een beetje te zingen.
beginnen	Wij beginnen steeds in onze eigen taal te praten.
beloven	De lerares belooft op bezoek te komen.
besluiten	De directie besluit om de fabriek te sluiten.
bevelen	De generaal beveelt op de vijand te schieten.
durven	Ik durf niet in het water te duiken.
hoeven	Je hoeft bij deze dokter niet te wachten
helpen	Ik help je wel je huiswerk te maken
leren	Natasja leert in het Nederlands te schrijven
proberen	Wij proberen geen fouten te maken.
verbieden	De leraar verbiedt tijdens de repetitie te praten.

7 De typist heeft zich vergist. In de volgende zinnen ontbreekt hier en daar een 'te'. Zet telkens een ✓ op de plaats waar je een 'te' zou toevoegen.

Vera moet studeren. Ze heeft eindelijk besloten ✓ beginnen.

Ze heeft wel een uur op bed liggen twijfelen! Zou ze proberen studeren of eerst een beetje in die strip liggen lezen? Gelukkig heeft ze de juiste beslissing genomen. Ze had eigenlijk ook niet durven lezen in de strip. Misschien zou dat wel veel te lang geduurd hebben? Toen ze Xavier en Anton vroeg stil zijn, was dat met de bedoeling om gaan studeren. Dus moet ze dat ook doen, vindt ze. Maar het is toch niet gemakkelijk om je de hele tijd blijven concentreren met die twee clowns in huis!

8 Professor Vanonder heeft de hele dag hard gewerkt. Hij heeft wel vijftig studenten gezien, die bij hem een mondeling examen kwamen afleggen. Hieronder zie je wat hij vandaag allemaal heeft zitten denken, terwijl de studenten tegen hem aan het praten waren. Vervolledig de zinnen door de woorden tussen haakjes in de juiste volgorde te zetten. Zet ook de werkwoorden in de juiste vorm. Soms moet je 'te' toevoegen.

(beginnen - huilen - geen enkele student - zijn - tijdens het examen). Gelukkig maar. Geen enkele student is beginnen te huilen tijdens het examen.

1. Ik ben vanmorgen vergeten (buiten - de vuilnisbak - zetten).
.....
2. Mijn lessen waren nogal gemakkelijk. Daarom (hebben - de examenvragen - beslissen - ik - een beetje moeilijker - maken).
.....
3. Sommige studenten hadden (een makkelijke vraag - hopen - krijgen), denk ik.
.....
4. Ik heb (een beetje - proberen - Peter - helpen), maar hij had niet genoeg gestudeerd. Dat was wel duidelijk.
.....
5. Peter (hebben - meer - beloven - volgende keer - studeren). Maar of het hem zal lukken?
.....
6. Peter had (niet - hoeven - doen - het), maar het is wel lief dat hij me nog een kopje koffie gebracht heeft. Het zal hem wel geen hoger cijfer opleveren!
.....
7. (Vera - praten - wel tien minuten - hebben - zitten), maar ik heb alleen maar haar mooie ogen gezien ...
.....
8. (Vera - ik - hebben - nog niet - uitnodigen voor een kopje koffie - durven). Maar dat zou ik wel willen, denk ik.
.....
9. Pf ... Er is hier een beetje frisse lucht nodig in dit lokaal. Had ik de vorige student nu niet gevraagd (laten - openstaan - de deur)?
.....
10. Ik heb (de kerkklokken - zes uur - slaan - horen). Nog twee studenten en dan (mogen - naar huis gaan - ik)! Eindelijk ...
.....

uit: Niet vanzelfsprekend

De hoofdzin

Zet de volgende zinsdelen in een correcte volgorde zodat er correcte Nederlandse zinnen ontstaan. Vaak zijn er meer mogelijkheden.

- 1 een prachtig concert / gisteravond / ik / gehoord / heb / in het Concertgebouw
.....
- 2 mensen / al eeuwenlang / naar de betekenis van dromen / hebben / gezocht
.....
- 3 je / heel duidelijk / in dat overzicht / zie / de diverse bronnen van inkomsten
.....
- 4 stimuleren / de ouders / ook later / kunnen / de taalverwerving van hun kinderen
.....
- 5 worden / proefdieren / in dat laboratorium / gebruikt / op grote schaal
.....
- 6 ben / op het gebied van de Informatica / een deskundige / je
.....
- 7 nog heel veel vooroordelen / in deze wereld / vind / je
.....
- 8 de produktiemiddelen zoals land en fabrieken / in de vorige eeuw / een heel kleine
groep kapitalisten / bezat
.....
- 9 geld / heeft / om te kunnen investeren / ieder bedrijf / nodig
.....
- 10 praten / met hun vrienden / over hun kinderen / steeds / sommige ouders /
.....

Maak de volgende zinnen af.

- 1 Dit is een openbaar gebouw dus je .....
- 2 Tim wordt al aardig kaal maar .....
- 3 Weet je waarom ik Amsterdam zo'n leuke stad vind? Op de eerste plaats is het een gezellige, kleine stad en .....
- 4 Ik voel me heel gelukkig want .....
- 5 Els heeft Tim voor haar feest uitgenodigd maar .....
- 6 Ik denk dat Abdelhafid heel geschikt is voor die baan want .....
- 7 Spaghetti is heel makkelijk klaar te maken, dus .....
- 8 Gisteravond liep ik in een donker straatje. Plotseling stond er een man voor mijn neus. Hij bedreigde me met een mes en .....
- 9 Volgend jaar ga ik Nederlands studeren of .....
- 10 Hij weet veel van politiek. Waarschijnlijk leest hij iedere dag de krant of .....

uit: Nederlands in kavel-
lyneer

Basis

B

1 TEKST

1a Introductie

De titel van de tekst is: 'De werkdag van Myra Willems'. Zij is verpleegkundige.
Welke informatie zal deze tekst geven, denkt u?

1b Lees de tekst.

Myra Willems werkt drie dagen per week als verpleegkundige in het Academisch Ziekenhuis in Utrecht. Vandaag heeft zij een vroege dienst. Zij begint om acht uur. Op haar afdeling werkt een groep verpleegkundigen onder leiding van zuster Van Vliet, het hoofd van de afdeling. Het personeel begint altijd met een kopje koffie en een werkbepreking. Dan praten zij over de situatie van de patiënten. Welke patiënt heeft extra aandacht en verzorging nodig? Welke medicijnen zijn nodig? Welk bed komt vrij?

Myra en haar collega's doen twee keer per dag een ronde over de afdeling. Na de bespreking doen zij hun eerste ronde. Dan verzorgen zij de patiënten, en als zij tijd hebben, maken zij een praatje. Helaas lukt dat niet altijd, omdat zij weinig tijd hebben.

Om twaalf uur 's middags brengen de verpleegsters de patiënten hun eten, daarna gaan sommige patiënten rusten. Veel patiënten krijgen na de middag bezoek van familie of vrienden.

Vanaf twee uur doet Myra haar tweede ronde.

Ten slotte komt een groep andere collega's hen om half vijf aflossen. De hoofdzuster vertelt haar collega hoe het gaat met de patiënten. Daarna kan de eerste groep naar huis. Meestal is het dan vijf uur.

1c Oefening bij de tekst

Vul het schema in.

Kies uit: *eerste ronde, tweede ronde, aflossing, werkbepreking, eten brengen aan patiënten, koffie drinken*

8.00 uur	Begin dienst
8.00 - 9.00 uur	
8.00 - 9.00 uur	
9.00 - 12.00 uur	
12.00 uur	
14.00 uur	
16.30 uur	
17.00 uur	Naar huis

2 TAALHULP

beschrijven van (werk)dag m.b.v. onderstaande schema's

TIJDSAANDUIDING

Om acht uur
 Voor negen uur
 Na de pauze
 Tot half 6
 Van 8 uur tot 11 uur
 Tussen half 3 en half 4

voor de middag = 's morgens (voor twaalf uur)
 na de middag = 's middags (na twee uur)
 tussen de middag = lunchtijd (tussen 12 en 14 uur)

Academisch
 it om acht
 ng van zuster
 een kopje
 patiënten.
 cijnen zijn

eling. Na de
 , en als zij
 zij weinig

i eten, daarna
 g bezoek van

. De hoofd-
 1 de eerste

97

Oefeningen

TAALHULP

1 ●
Kies het goede alternatief.

1 om / op:	Ik kom _____ half acht.
2 na / om:	We doen die oefening _____ de pauze.
3 tot / voor:	Het examen begint om tien uur. U moet _____ tien uur aanwezig zijn.
4 tussen / van:	Het examen duurt _____ tien tot twaalf uur.
5 tussen / van:	De pauze is _____ twaalf en twee uur.
6 om / op:	De test is _____ zaterdag 9 januari.
7 op / tot:	Vanaf vandaag _____ vrijdag heb ik vroege dienst. _____ een week ga ik verhuizen.
8 in / over:	Dan geef ik een feest in mijn nieuwe huis. Het feestje is _____ het weekend.
9 in / over:	Ik ben _____ januari jarig. Dat is _____ de winter.
10 in / op:	

VOCABULAIRE

2 ●
Vul in. Kies uit: *altijd, elke, meestal, nooit, soms, vaak, wel eens*.
Gebruik ieder woord één keer.

- a Ben je _____ in Brussel geweest?
b Nee, nog _____ .
- a En in Parijs?
b Ja, heel _____ , want mijn oom woont daar.
- a Woont je oom er al lang?
b Ja, hij heeft er _____ gewoond.
Hij is er geboren en op school geweest. Hij is Fransman.
- a Parijs is een leuke stad.
Je gaat er zeker _____ zomer naar toe hé?
b Nee, want _____ is mijn oom 's zomers niet in Parijs. Dan huurt hij met zijn familie een huisje in het zuiden van Frankrijk. Maar deze zomer ga ik er toevallig wel naar toe, want mijn oom kan niet met vakantie.
- a Wat spreekt je oom? Frans?
b Ja, maar _____ spreken we ook Nederlands, want hij kent een klein beetje Nederlands.

3 ●

Vul in.

Kies uit: *eerst, dan, daarna, ten slotte, om, op, van, tot, tussen, daarvoor, na*

Jan de Bruin is postbode.

Iedere morgen staat hij om zeven uur op.

Dan gaat hij _____ onder de douche, _____ kleedt hij zich aan.

_____ gaat hij naar de keuken om te ontbijten.

_____ trekt hij zijn jas aan, stapt op zijn fiets en gaat naar zijn werk.

Het is dan kwart voor acht.

_____ acht uur moet hij beginnen.

_____ acht en tien uur moet hij post sorteren.

_____ tien tot twaalf uur brengt hij de post rond in wijk C.

Maar _____ neemt hij eerst even een kop thee.

_____ de middag eet hij zijn boterhammen op in de kantine, samen met een paar collega's.

_____ de middag moet hij weer post rondbrengen, nu in de Schildersbuurt.

_____ vier uur is hij daarmee klaar.

_____ maandag en vrijdag gaat hij _____ naar huis, maar _____ dinsdag

_____ en met donderdag moet hij _____ nog naar het station.

_____ moet hij helpen post uit de trein te halen.

Dat is zwaar werk.

GRAMMATICA

4 ●

Vul in.

welk of welke en beantwoord de vraag.

1 _____ dag is het vandaag? _____

2 Op _____ dagen hebt u Nederlandse les? _____

3 In _____ maand bent u jarig? _____

4 Op _____ dag? _____

5 _____ woordenboek gebruikt u? _____

6 _____ talen spreekt u? _____

7 _____ film hebt u kort geleden gezien? _____

8 _____ stad in Nederland vindt u mooi? _____

9 Uit _____ land komt u? _____

10 Naar _____ landen bent u al geweest? _____

LUISTEREN

12 ●

Personen en situatie

Twee personen beschrijven hun werk- of studiedag.

Opdracht: Kijk naar de lijst met hun activiteiten. De volgorde klopt niet.

Zet de activiteiten in de goede (chronologische) volgorde.

1	
2	
3	
4	
5	
6	

154 / Help! Kunt u mij helpen?

Les 9 Een werkdag

O

Mevrouw Mulder

- lesgeven aan de brugklas 1 _____
- lesgeven aan tweede klas mavo 2 _____
- lesgeven aan eindexamenklas havo 3 _____
- zoontje van school halen 4 _____
- zoontje naar school brengen 5 _____
- opstaan 6 _____
- koken 7 _____
- koffiepauze 8 _____
- lunchen 9 _____
- theedrinken 10 _____

Remco Willems

- gitaar spelen 1 _____
- naar muziek luisteren 2 _____
- voetbaltraining 3 _____
- les wiskunde 4 _____
- les Engels 5 _____
- les natuurkunde 6 _____
- tv-kijken 7 _____
- huiswerk maken 8 _____
- koffiepauze 9 _____
- lunchen 10 _____

uit: Help!

Welke conjunctie is goed?

- 1 **Hoewel/Wanneer** het donker wordt, gaan op straat de lichten aan.
- 2 Tim is naar de universiteit gegaan **nadat/voordat** hij de middelbare school had afgemaakt.
- 3 **Hoewel/Maar** hij niet hard gestudeerd heeft, is hij toch voor het examen geslaagd.
- 4 Sarah kon de tekst niet lezen **want/omdat** ze haar boek kwijt was.
- 5 Ik denk **dat/of** Abdelhafid vandaag niet op de les komt.
- 6 We kunnen dat huis niet kopen **sinds/omdat** het te duur voor ons is.
- 7 **Wanneer/Toen** we op vakantie waren, heeft Tim in ons huis gewoond.

OEFENING 3

33

- 8 Hij vroeg **dat/of** we bij hem wilden komen eten.
- 9 **Omdat/Als** je vanavond mee naar de film wil, moet je om 8 uur bij de bioscoop zijn.
- 10 **Terwijl/Toen** ik deze oefening maak, zitten de andere cursisten koffie te drinken.

OEFENING 4

Maak zelf zinnen met de gegeven woorden. Je mag meer woorden gebruiken dan er staan. Let op de goede vorm van de werkwoorden.

Voorbeeld

In Amsterdam – wonen – omdat – studeren – daar

Ik wil in Amsterdam wonen omdat ik daar studeer.

- 1 naar Amerika – gaan – als – hebben – geld
- 2 terwijl – studenten – de oefening – maken – de docent – de krant – lezen
- 3 tevreden – zijn – sinds – in een mooi huis – wonen
- 4 hoewel – hard – studeren – niet – voor het examen – slagen
- 5 toen – een kind – zijn – in Turkije – wonen

b. Vul in. Kies uit: *als* en *omdat*

X18

Zus Susan (55) over Jos: 'Jos komt regelmatig een weekendje logeren. Dat is altijd gezellig. Jos is een blij en vrolijk mens. _____ hij langskomt, brengt hij altijd iets mee, een cadeautje of bloemen.

Ook nemen wij Jos vaak mee naar de film of het strand _____ onze zus Marion daar een café heeft, daar gaan we dan wat drinken.'

Zus Rietje (57): 'Voor Jos ben ik eigenlijk het hoofd van de familie. _____ hij iets wil hebben, een nieuwe televisie bijvoorbeeld, gaat dat via mij.

Maar _____ ik tegen hem zeg dat hij nog even op de televisie moet wachten, vraagt hij het toch aan een van zijn andere broers of zussen!'

Bron: 'Dit is het familie-team van Jos!' in: Margriet nr. 11, 6/13 maart 1998

9 ●●

Vul in. Kies uit: *omdat*, *want*, *als*, *maar*

- 1 Elke ochtend sta ik al om zeven uur op, _____ ik wil genoeg tijd hebben voor een kopje thee.
- 2 Na het ontbijt spring ik op de fiets en ga naar mijn werk. Ik werk bij een krant. Ik ga op de fiets _____ ik vlakbij mijn werk woon.
- 3 _____ ik om half negen op kantoor ben, kijk ik eerst in mijn agenda.
- 4 Om elf uur zie ik bijna alle collega's _____ we dan samen koffie drinken. Ik drink soms koffie _____ ik drink liever thee.
- 5 Na de lunchpauze ga ik naar de redactie _____ ik 's middags daar werk.
- 6 Ik werk daar van twee tot vijf. Ik moet heel hard werken _____ het is op de redactie heel erg druk.
- 7 Ik mag naar huis _____ het vijf uur is, _____ vaak werk ik tot zes uur.
- 8 's Avonds kan ik niet veel meer doen _____ ik dan erg moe ben.

uit: Help

6 ●●

Vul in: *maar* of *want*.

- 1 Arend neemt een broodje _____ hij heeft honger.
- 2 Berend heeft ook honger _____ hij neemt geen broodje.
- 3 Arend heeft zin in een broodje kaas _____ er is geen kaas.
- 4 Hij wil na de lunch een sigaret roken _____ je mag in de kantine niet roken.
- 5 Sandra zit op een terras _____ ze ziet geen ober.
- 6 Ze wil iets drinken _____ ze heeft dorst.
- 7 Dan ziet ze een ober. Ze roept hem _____ hij hoort haar niet.
- 8 Dan gaat ze weg _____ ze kan niet meer wachten, ze moet naar een afspraak.

uit: Nederlands

Oefening 5   **Kombineer steeds de twee zinnen met een passende conjunctie.**

1. Gisteravond keek ik naar het nieuws.
Een vriendin belde op om een praatje te maken.
2. Ze willen graag op vakantie naar Portugal.
Ze hebben genoeg geld voor zo'n reis.
3. Drugs zijn in Nederland officieel verboden.
Veel mensen gebruiken ze.
4. Er zullen minder mensen werkloos worden.
De economie gaat de komende jaren slechter.
5. Hij maakte het eten klaar.
Zij zat een boek te lezen.
6. Ze wil nog geen baan zoeken.
Ze heeft het heel druk met haar studie.
7. De wegen waren heel glad en gevaarlijk.
Het had plotseling gevroren.
8. Ik poets elke avond mijn tanden.
Ik ga naar bed.
9. Ik ga vanavond naar de film.
Ik moet veel huiswerk maken.
10. De milieuverontreiniging moet verminderen.
De wereld zal ook in de toekomst nog leefbaar zijn.

Oefening 1   **Begin onderstaande zinnen met het vet gedrukte woord.**

Voorbeeld: Iedereen wil **vanzelfsprekend** graag een woning hebben.
Vanzelfsprekend wil iedereen graag een woning hebben.

1. Zo'n huis hoeft niet altijd **groot** te zijn.
2. Iedereen probeert **op** zijn eigen manier zich een dergelijke plaats te verwerven.
3. Je kunt er **in** het Openluchtmuseum in Arnhem een idee van krijgen, hoe mensen vroeger woonden.
4. Je vindt in het Openluchtmuseum **naast** boerderijen en molens ook eenvoudige hutten.
5. Sommige mensen bouwden 's nachts **in** alle stilte een hutje.
6. In deze tijd komt het **in** Nederland niet meer voor dat mensen in dergelijke hutjes wonen.
7. Er zijn **in** onze tijd mensen die kraken.
8. Er is **sinds** de Tweede Wereldoorlog een groot gebrek aan woonruimte.

Basis

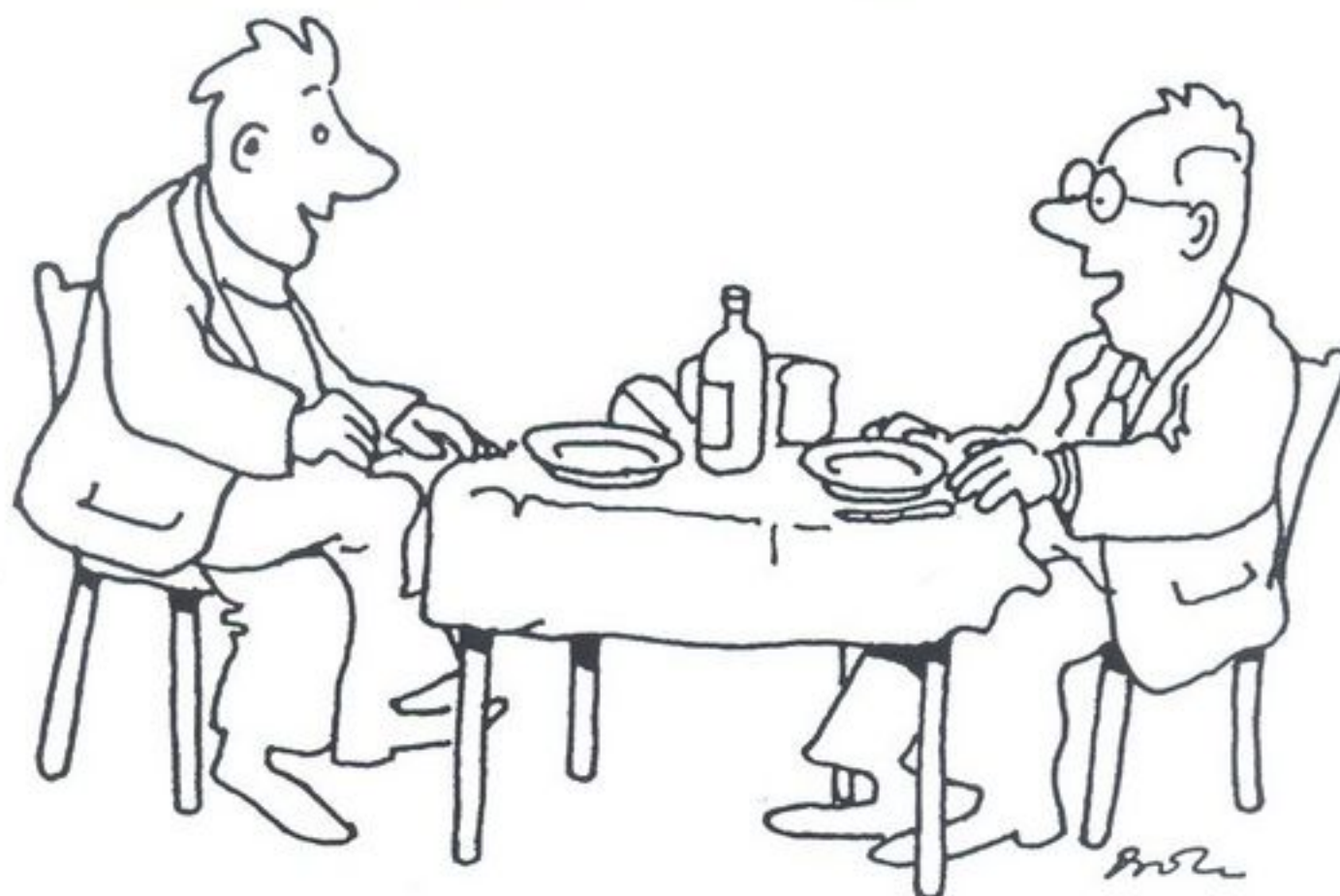
B

1 TEKST

1a Lees de introductie.

Gesprek tussen Karel en zijn studiegenoot Theo over vrije tijd en hobby's.
Tijdens de lunch spreken zij met elkaar.

1b Luister naar de tekst. Kijk niet in het boek!

- Karel Theo, ik ga vanavond met Hannie naar de film. Ga je ook mee?
 Theo Nee, sorry, ik kan vanavond niet. Ik moet naar pianoles.
 Karel Leuk! Speel je goed piano?
 Theo Jawel ... redelijk. Ik vind het in ieder geval erg leuk om te doen.
 Ik speel al een jaar of acht. Speel jij ook een instrument?
 Karel Nee, ik ben helemaal niet muzikaal. Ik luister wel graag naar muziek,
 maar ik speel zelf geen instrument.
 Theo Maar je vriendin is wel muzikaal, hè? Ze zingt toch in een koor?
 Karel Ja, dat klopt. Hannie zingt in een koor. Ze zingen klassiek en jazz.
 Ik houd niet zo van koorzang, maar ik vind dat Hannie heel mooi
 zingt.
 Theo Maar wat doe jij dan in je vrije tijd? Heb je een hobby?
 Karel Ja, ik ben bij een voetbalclub. Ik voetbal elke zondag, en in de zomer
 ga ik vaak tennissen. Ik kijk ook graag naar sport op de tv.
 Theo Dus jij bent meer het sportieve type. Kun je goed voetballen en
 tennissen?
 Karel Ik kan vrij goed voetballen, zondag hebben we ook weer gewonnen.
 Met tennissen verlies ik meestal. Doe jij iets aan sport?

- Theo Nou, nee, ik ben niet zo sportief. Vroeger op school heb ik natuurlijk wel gesport, maar tegenwoordig is mijn conditie waardeloos. Ik kijk wel af en toe naar sport op tv. Vooral naar volleybal en basketbal.
- Karel Heb je nog andere hobby's?
- Theo Ja, ik ga regelmatig naar concerten. En ik lees graag.
- Karel Nou, geef mij maar een stripboek! Lezen is niks voor mij. Ik kijk liever tv, bijvoorbeeld naar films en documentaires. En ik ga regelmatig met Hannie naar de bioscoop.
- Theo Naar welke film gaan jullie trouwens vanavond?
- Karel Naar 'Karakter', naar het boek van Bordewijk. Ik heb de recensie in de krant gelezen en die was heel positief.
- Theo Oh, ja, die is heel goed, ik heb hem al gezien. Veel plezier, en doe de groeten aan Hannie.
- Karel Dat zal ik doen. Veel plezier met je pianoles.

1c Opdracht

Wat doen ze in hun vrije tijd? Vul het schema in.

	Theo	Karel	Hannie
Sport			
Muziek			
Andere hobby's			

2 TEKST

2a Lees de tekst.

Gelukkig is het weer vrijdag

Vrijdagmiddag half vijf. Marijke is vrij en het weekend staat voor de deur. Als ze een week hard heeft gewerkt, wil ze in het weekend goed uitrusten. Dus wil ze op zaterdag lekker lang uitslapen. Ze staat dan nooit voor tien uur op. Gelukkig woont ze in het centrum van de stad en kan ze heel snel boodschappen doen. Op

zaterdagmiddag heeft ze vaak een afspraak met een goede vriendin. Marijke haalt haar altijd op en dan gaan ze samen bijvoorbeeld winkelen of naar de kapper. Soms gaat de vriend van Marijke ook mee, maar niet als ze gaan winkelen. Dat vindt hij vreselijk vervelend. Op zaterdagavond gaan Marijke en haar vriend vaak naar een toneelstuk of een concert. Maar in de zomer gaan ze dan vaak fietsen. Omdat het dan lang licht is, kunnen ze laat thuiskomen. Zondag is een echte vrije dag. Voor die dag spreken ze nooit iets af.

2b Kies het goede antwoord.

- 1 Het weekend is:
  - a vrijdag en zaterdag.
  - b zaterdag.
  - c zaterdag en zondag.
- 2 Met wie doet Marijke boodschappen?
  - a Met niemand, ze doet alleen boodschappen.
  - b Met haar vriendin.
  - c Met haar vriendin, en soms gaat haar vriend ook mee.
- 3 Gaan Marijke en haar vriend elke zaterdagavond naar het theater?
  - a Ja
  - b Nee

Motiveer uw antwoord.

3 TAALHULP

Praten over hobby's

VRAGEN	ANTWOORDEN
Wat doet u in uw vrije tijd?	Ik doe aan sport.
Heb je hobby's?	Ik voetbal / zwem / tennis / basketbal / volleybal / _____.
Doe je aan sport?	Ik maak muziek.
Houd je van _____?	Ik speel piano / viool / contrabas / _____.
Ga je vaak naar _____?	Ik zing.
	Ik ben creatief.
	Ik maak foto's / kleding _____.
	Ik wandel / fiets veel.
	Ik ga vaak naar een concert / een film / _____.

perfectum 1

Wanneer *ben* je in het Kröller-Müller Museum *geweest*?
 Gisteren *ben* ik daar *geweest*.

De film 'Karakter' *heb* ik vorige week al *gezien*.
 Ik *heb* de afgelopen week hard *gewerkt*.

Vul in.

Al deze zinnen gaan over _____.

- a het verleden
- b de tegenwoordige tijd
- c de toekomst

In elk van deze zinnen staan twee verba, namelijk:

- 1 _____ of _____ (infinitieven: _____ en _____.)
- 2 Het laatste woord begint met de letters _____.

Welke drie zinnen in tekst 1 hebben ook deze structuur?

Oefeningen

TAALHULP

1 ●

Vul in.

- 1 Houdt u van sport?
  - a Ja, ik _____ graag.
  - b Ik ben zelf niet sportief, maar ik kijk graag naar _____.
  - c Dat is niks voor mij! Ik vind sport _____.
- 2 Houdt u van muziek?
  - a Ja, ik speel _____.
  - b Ik ben zelf niet muzikaal, maar ik luister graag naar _____.
  - c Ik houd niet van muziek, ik vind muziek _____.
- 3 Bent u creatief?
  - a Ja, ik maak _____.
  - b Nou, ik ben niet creatief maar ik vind het leuk om naar _____ te _____.